

мер и обяснение на настоящето и бъдещето¹⁵.

Най-влиятелният възрожденски вестник в Турция - „Македония“, издаван на гръцки и български език, има за цел да развива „народните наши работи с пристоиното благоприличие“. Вестникът поддържа поставената от Богоров първостепенна задача за развиване на българската индустрия като средство да се осигури благосъстоянието и независимостта на българския народ. Славейков разглежда темата от друг аспект, подчертавайки връзката между наука и икономика¹⁶.

В статия от 7 февр. 1870 г. се констатира: „Училищата са се отворили вече почти във всякой град и в[ъв] всяко село, и ако че те не са още каквито трябва да са, то не е от лишение на ревност, но от лишение на наставници и учители“. Основният въпрос, който се обсъжда е: „Доволно ли е само учението, или просто стремлението към учението, да улучиш състоянието на един народ и да го произведете на един по-горен степен от какъвто е?“. Учението е „само врата“ към „общото благополучие“ и пътя към тях е промишлеността или индустрията. Славейков продължава своите размисления: „учението посява, но индустрията е която възраства и прави да процъфтява и прави свободата, и чрез нея само са оздравява народната самостоятелност и независимост“. Вестникът уверява, че индустрията е богатство „стига да метнем поглед“ на „най-силния и най-богатия днес народ в Европа - на Англия“. Пътят на успеха на английския народ е резултат от работническото трудолюбие, натрупаните индустриални капитали и науката, работеща в полза на индустрията. Изданието отбелязва, че българите „почти не мислим как е възможно да приспособим тези науки на практическия живот“. Авторът на публикацията е краен в оценката си: „стараем се за учението, което без индустрия кажи че не е нищо, и отбягваме от работата; искаме да станем учени, като че с изучаването на две, три чужди думи и на някои отвлечени знания сме свършили вече всичката си длъжност, сме осигурили бъдещността си“. Но всъщност народът остава излъган, защото „като отбягваме от работата отбягваме от живота, силата и благоденствието, и чрез празността достигаме до скудост (от скуден - недостатъчен, беден, оскъден - б. м.), сиромашия и некадърност за в нищо“. Положителните резултати ще бъдат постигнати чрез усъвършенстване на занаятите, чрез създаване на дружества и сдружения, а на „капиталистите за отваряне на разни индустриални заведения“. Въпреки споменатите проблеми, авторът завършва с пожелание, с вяра и надежда в бъдещето¹⁷.

Изданието на американското евангелско общество в. „Зорница“ има за цел не само да пропагандира протестанските идеи, но и да служи като домашен вестник, който дава разнообразна информация. Излизащият от януари 1876 г. вестник, успя-